
DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад и Александър Стоянов

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 17.11.2016

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Сайт на журнала:

www.remilitari.wordpress.com

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

<https://www.facebook.com/deremilitari>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

ISSN 2367-9476

Журналет се издава с подкрепата на медийната платформа

[КлинКлин.](#)

АВТОРИТЕ

Руслан Трад

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВНР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтните линии с „Ислямска държава“.

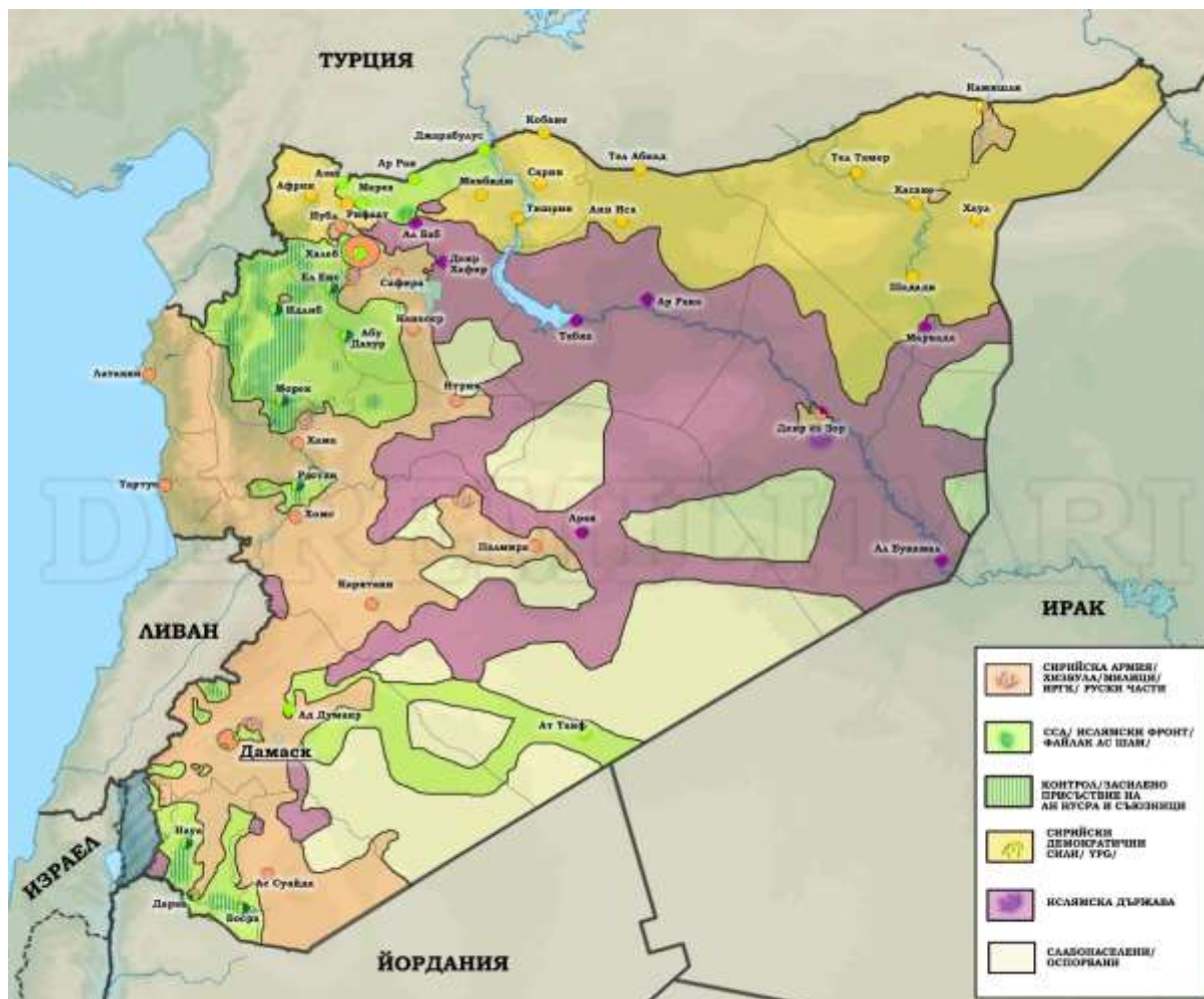
Александър Стоянов

Историк и журналист, *magister cum laude* и настоящ докторант от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

Венцислав Божев

Политолог и експерт в областта на международните отношения с богат опит в анализа на европейските политически процеси, както и на динамиката на отношенията в Близкия изток и постсъветското пространство. Автор на множество материали и академични текстове по въпросната тематика. Участник в международни изследователски проекти и теренни проучвания в Близкия изток.

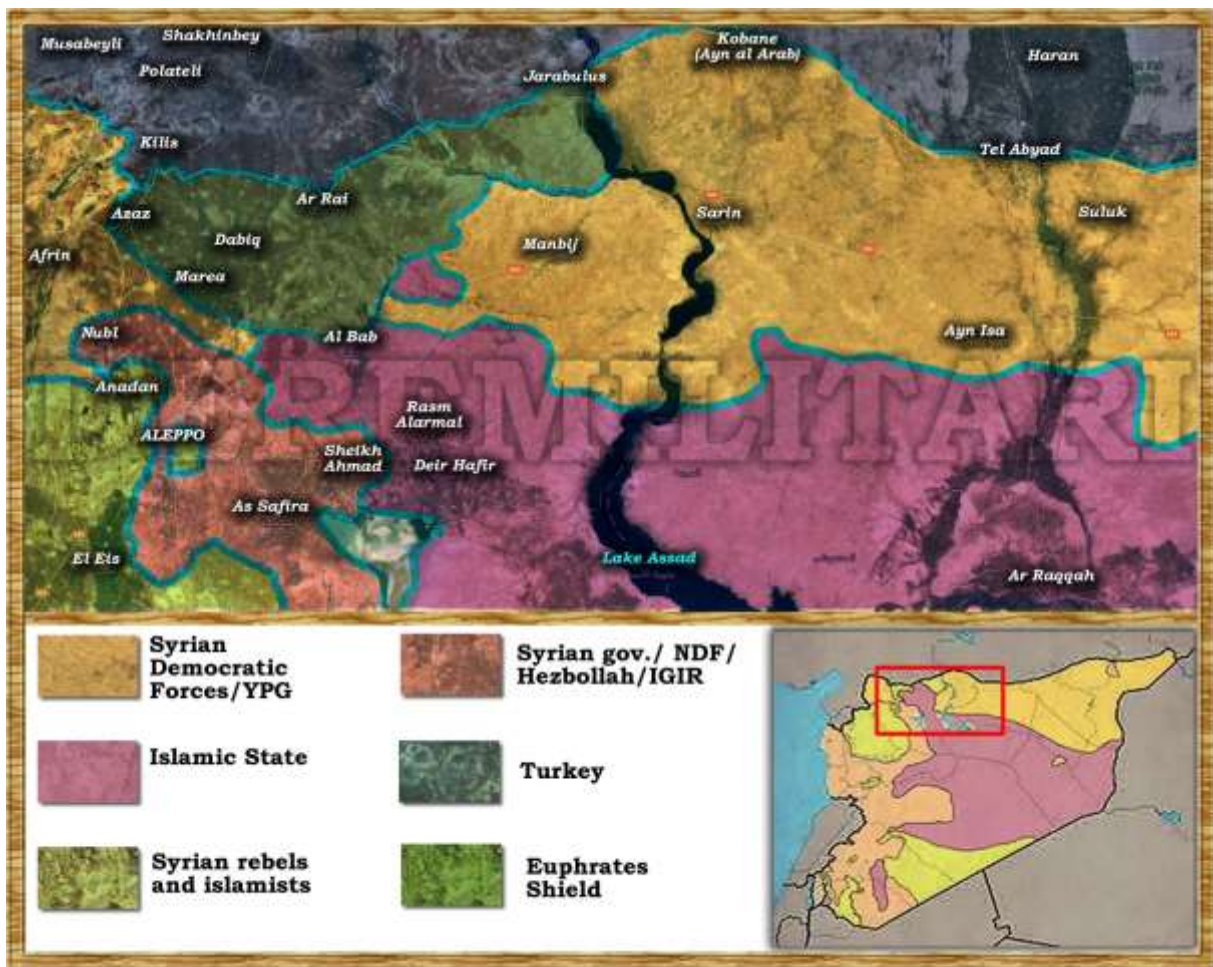
СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ

Започна новата вълна от руски и сирийки въздушни удари по държаните от бунтовнически и ислямистки фракции източни райони на град Алепо. Активисти и източници на терен съобщават за десетки убити само за първите 48 часа. Има и масови разрушения.

Данните посочват, че руските военновъздушни сили са извършили близо 200 въздушни атаки над Алепо, убивайки само в първия ден на подновената офанзива над 40 души. Ранените са 82. Към 17 ноември загиналите са вече близо 90 в Алепо и около 200 в цяла Сирия, ако включил въздушните удари и в райони около столицата Дамаск.

Ударени са общо 8 болници в Алепо и покрайнините му. Особено тежки бомбардировки има над кварталите Рашидийн, Ал Шаар и Суккари.

Руският министър на отбраната, Сергей Шойгу, заяви в началото на офанзивата, че главни цели ще бъдат сили на Нусра и Ислямска държава в провинциите Идлиб и Хомс. В деня на подновяването на атаките, нито държавните сирийски медии, нито руската ТАСС, съобщиха за нанасянето на въздушни удари в Алепо.

Новата офанзива идва след около две седмици относително спокойствие в обсадените от правителствените сили източни райони на Алепо, където преди това руските въздушни удари нанесоха сериозни щети и жертви.

Самолетоносачът „Адмирал Кузнецов“, който тръгна през октомври от Мурманск към бреговете на Сирия, може да пренесе до 40 самолета. Той се включи за първи път в нанасянето на удари в Сирия, заедно с още няколко придружаващи го кораба, като „Григорович“.

В офанзивата на руската армия в Сирия се използва за първи път и стратегическият бомбардировач Ту-95МС с крилати ракети Х-101.

Три болници в района, които обслужват 600 000 души в западните покрайнини на Алепо, са извън строя след като бяха поразени от въздушни удари. Някои, като болницата в Кафр Наха, са ударени над 10 пъти.

Междувременно, кюрдските милиции обявиха на 16 ноември, че изтеглят сили от сирийския град Манбидж след като завърши обучението на новите местни военни части. YPG ще насочат милициите си към офанзивата в Ар Ракка.

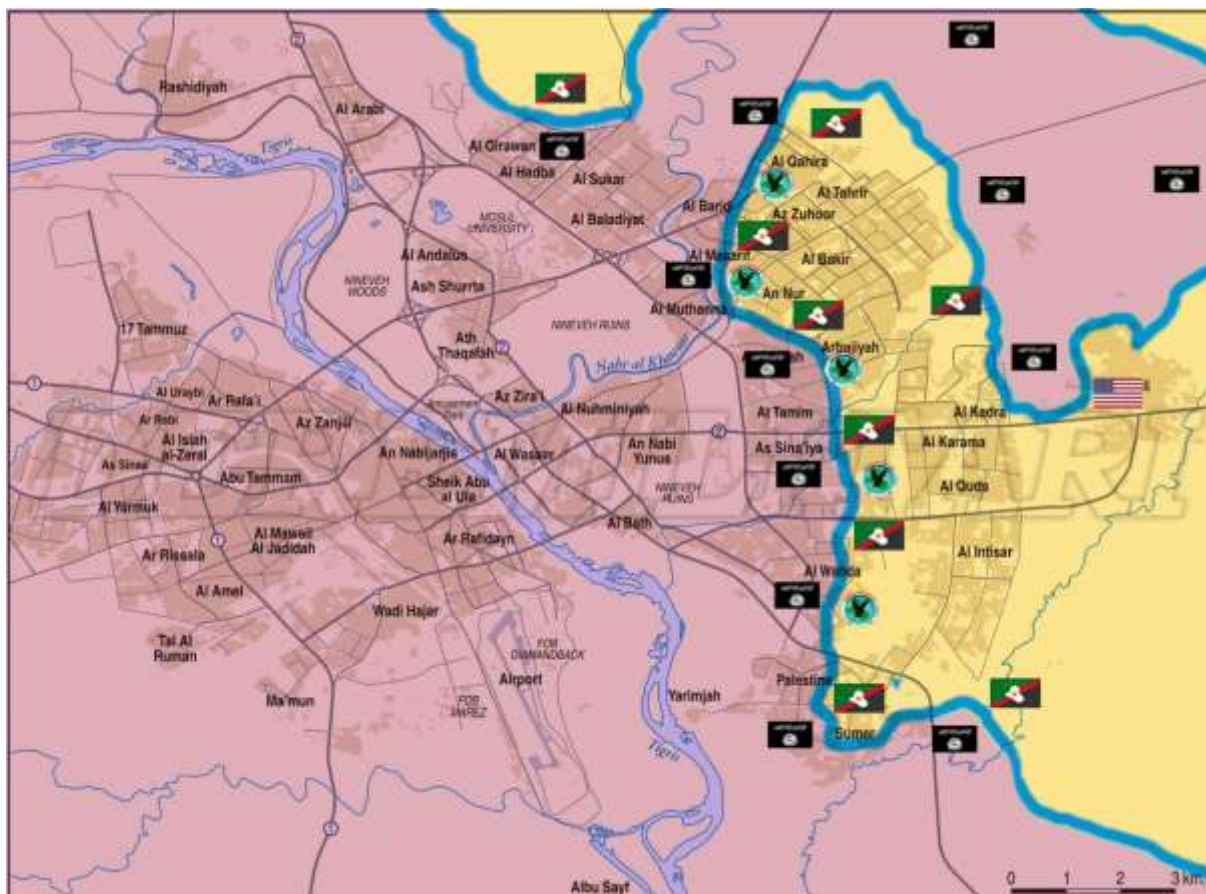
Атаката върху „столицата“ на Ислямска държава Ар Ракка продължава, макар и със забавени темпове заради неразбирателства между участващите сили.

Подкрепените от Турция части на Свободната сирийска армия напредват в посока държания от Ислямска държава важен **град Ал Баб**. Към 17 ноември предните им сили се намират на около километър от самия град, но има силна съпротива от джихадистите.

След няколко тежки сражения и смяна на контрола, град Кабасин беше също превзет от сирийските бунтовници, с което ще могат да обградят Ал Баб от североизток. Силите на Свободната сирийска армия ще опитат да препречат пътя и на кюрдските милиции в района, които може би ще насочат сили от Манбидж към Ал Баб. През последните два дни YPG успяха да прекъснат пътя между Ал Баб и Манбидж с превземането на селището Арима.

СИТУАЦИЯТА В МОСУЛ

Ден 27 (11 ноември)

Иракската армия овладя Ал Бакр и по-голямата част от Кадисия.

Ден 28/31 (12-15 ноември)

На 12 ноември иракската армия успя да напредне в още няколко квартала на Мосул - ал Салам, Мутана и Кадисия. Междувременно, иракските сили за сигурност затегнаха обръча около частите на Ислямска държава в района на древния град Нимруд, южно от Мосул, завземайки селището ал Нумания.

Малко по на север, в района на Хамам Алил бе овладяна циментовата фабрика, отстояща на едва 11 км. от Мосул. Иракските сили обявиха, че се готвят да щурмуват летището на контролирания от джихадистите град.

На 13 ноември, иракските сили продължиха да прочистват окръг Нимруд, слагайки ръка над руините на древния град. На запад, силите на Хашд ал Шааби продължиха настъплението си през пустинната зона в посока Тел Афар, овладявайки Ум Хджара и Сируал. В Мосул продължиха сблъсъците между иракските части и Ислямска държава.

На 14 ноември иракската армия завзе квартал Киркукли в Мосул. Южно от града, полицейските части, атакуващи от Хамам Алил, достигнаха на едва 3 км. от летище Мосул. Окончателно бе завладян окръг Нимруд, а всички части на ИД бяха изтласкани на север.

На 15 ноември нямаше по-сериозни сражения. В Мосул бяха взривени две коли бомби, а според непотвърдени източници е имало и сблъсъци между клетки на ИД и правителствените сили.

Ден 32 (16 ноември)

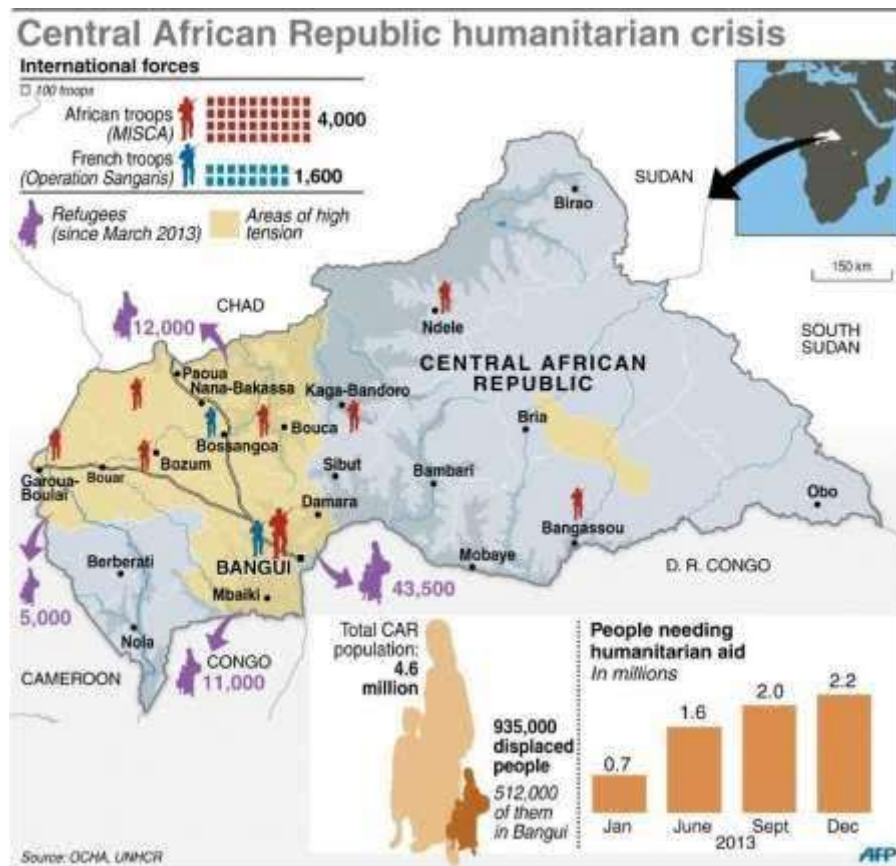
Фронтьт около Мосул: в червено - териториите, освободени от ИД от Иракските сили и кюрдите от началото на операцията; щриховано - завзето от Хашд ал Шааби на 16 ноември.

Хашд ал Шааби подновиха своето настъпление в посока Тел Афар. В рамките на деня бяха завзети няколко селища, разположени на югоизток от ключовия град - Ум Хиджара, Мадали, ал Мухтари, Ум Кая и Маришия (на 18 км. от летище Тал Афар).

Привечер, шиитските милиции успяха да преодолеят отбраната на ИД в района на летище Тал Афар и завзеха ключовия обект. Започнаха операции за разчистване на околностите.

ГРАЖДАНСКАТА ВОЙНА В ЦЕНТРАЛНОАФРИКАНСКАТА РЕПУБЛИКА

Произход на конфликта

Историята на Централноафриканската република (ЦАР) е история на почти непрекъснати конфликти и борби за власт. Робство, религия колониално наследство и преврати – всички тези фактори в крайна сметка водят до почти неконтролируема спирала от насилие, която продължава вече повече от 12 години.

Голямата по територия държава е с население от почти 5 млн. души, като според данни от сайта на ЦРУ, то е разделено между три основни религиозни групи:

50 % християни (протестанти и католици), 35 % анимисти и 15 % мюсюлмани.¹ Мюсюлманите са концентрирани основно в североизточната част на ЦАР, по границата с Чад и Судан, но също така има и голяма общност в столицата Банги.

До арабските нашествия през XVI век, територията разположена по поречието на реките Убанги и Шари не познава формите на централизирана власт.

Местното население живее разделено на племенно-кланов принцип, а липсата на държавност дава възможност на арабите, нахлуващи от север и изток, да установят развита мрежа за търговия с роби. Освен робството, арабските нашествия донасят със себе си разбира се и религията, както и държавните институции. Създадени са няколко малки марионетни султаната, управлявани от местни ислямизирани вождове, чиято цел е единствено да спомагат за контрола на търговията с роби. Със сигурност някъде по това време, катализирани от робството, се зараждат и първите конфликти между мюсюлмани и немюсюлмани.

Тези конфликти биват допълнително усложнени през френското колониално управление, което разпространява християнството и установява режим на принудителен труд и експлоатация, фаворизирайки точно определени етнически и религиозни групи. Французите дават своята благословия на мюсюлманското малцинство, като по този начин те реално просто продължават арабската традиция на експлоатация и разделение на общностите в региона. До независимостта на ЦАР през 1960 г. колониалното управление развива различни екстрактивни икономически форми за налагане на принудителен труд, които в последствие еволюират в политически екстрактивни институции, осъждащи размирната държава на трайна, устойчива бедност и политическа нестабилност.

След 1960 г. ЦАР преживява поредица от преврати. Най-дългият период на относителна стабилност е във времето между 1965 г. и 1979 г. По това време държавата е управлявана от полковник Жан-Бедел Бокаса, който заслепен от своята мегаломания преименува ЦАР на Централноафриканска империя, а себе си провъзгласява за император. Управлението на Бокаса I е идеален пример за абсурдността на политическата система в ЦАР и двуличието на постколониалните империи. Дошъл на власт с френска помощ (след като сваля братовчед си от власт) и подкрепян от французите през почти цялото си авторитарно управление, Бокаса в крайна сметка е заменен от своя братовчед по същия начин, както и идва на власт – чрез преврат иницииран от Париж.

Първите демократични избори в ЦАР са проведени през 1993 г. Спечелени са от Анж-Феликс Патасе, който управлява страната през следващите десет години.

¹ The World factbook, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ct.html>

Неговата популярност обаче постепенно запада в следствие на непостоянните политики за борба със задълбочаващата се бедност. През 2003 г. Патасе е свален от власт чрез преврат на ген. Франсоа Босизе. Първите действия на новият президент са да суспендира действащата конституция и да назначи кабинет, включващ множество опозиционни фигури. Създаден е и Национален преходен съвет, който да състави нова конституция, а Босизе обещава да се оттегли щом тя бъде приета.

През всичките години от независимостта на ЦАР до началото на XXI век, отношенията между християни и мюсюлмани са относително мирни. Напрежението и нестабилността са породени не толкова от религиозни и етнически фактори, колкото от икономически такива. Превратите и насилието са в следствие на борбите между политическите елити за разпределение на скромните икономически ресурси. Това води до систематичен срив на държавността и невъзможност за предоставяне на основни публични услуги. Комбинацията от корупция на всички държавни нива, крайна бедност, липса на образование и грамотност, както и значително социално недоволство извеждат на преден план латентните до този момент разделение и конфликти между религиозните групи в обществото.

Гражданска война (2004 – 2007 г.)

И докато правителството на Босизе подготвя новата конституция (която в крайна сметка е приета с голяма подкрепа чрез референдум), икономическата ситуация в ЦАР продължава да се влошава. Повече от половината от населението живее под прага на бедността, а широкомащабният вандализъм в навечерието на преврата съсипва не само държавната инфраструктура, но и малкото останали действащи индустриални съоръжения. Просрочените задължения към държавните чиновници и армейският персонал нарушават функционалността на правителството и възможността за установяване на върховенството на закона. В добавка към това, международните донорски организации прекъсват своята помощ за ЦАР поради чудовищната корупция сред държавния апарат и устойчивата практика за присвояване на обществени средства.

Положението е особено тежко в мюсюлманския север, където повече от половината граждани живеят под прага на бедността, а местните общности биват непрекъснато тормозени от набези на бунтовнически групи от Чад. Постепенно в няколко области изникват „джобове“ на беззаконие и липса на държавност. Изпратената войска от Банги също не успява да омиротвори върлуващия бандитизъм. Създадено е дори специално звено за борба с

престъпността под контрола на Министерството на вътрешните работи. Съставено основно от християни, това звено действа с широка публична подкрепа и въвежда практиката на публични екзекуции без съд и присъда.

Постепенно напрежението ескалира, а мюсюлманската общност започва да се обединява около няколко групировки. Най-голямата от тях е Движение на демократичните сили за обединение (ДДСО), ръководено от Мишел Джотодиа. Бойците на Джотодиа са добре въоръжени и организирани и бързо започват да печелят победи. През месец юни е превзет укрепен военен лагер, нанасяйки сериозно поражение на правителствената армия, а до края на годината ДДСО успява да обедини под своето знаме всички бунтовнически групировки и да установи пълен контрол над четири града в Североизточен ЦАР. Исканията на Джотодиа за преразпределение на властта и даване на повече политически права на мюсюлманското малцинство са категорично отхвърлени от президента Босизе, който в крайна сметка получава помощ от Франция и през 2006 г. успява да си възвърне управлението над част от загубената територия.

При тези условия и след намесата на Франция, бунтовниците и правителството се договарят на крехко примирие и стартиране на преговори за мир. Въпреки, че преговорите вървят много трудно, а примирието бива нарушавано непрекъснато и от двете страни, все пак се стига до окончателно споразумение. В края на 2008 г. Босизе се съгласява да състави правителство на националното единство, което да включва ДДСО и още две по-малки организации.

Според Human Rights Watch официалните данни сочат за смъртта на няколко хиляди души, наличието на 212 000 бежанци и поне 100 000 изгорени и разграбени къщи.² Разбира се тези цифри вероятно са доста по-високи и не включват всички загинали в следствие на нападения от независими престъпни банди, както и множеството отвлечени, изчезнали, осакатени и изнасилени.

Падането на Босизе

И все пак това не се оказва крайт. Множество малки бунтовнически фракции продължават своята дейност. В края на 2012 г. те се съюзяват под общото име Селека и обявяват офанзива срещу столицата Банги.³ Селека обединява в себе си както мюсюлмански организации, съществуващи от десетилетие, така и някои новосъздадени, а като основен лидер на преден план излиза познатата фигура

² State of Anarchy: Rebellion and Abuses against Civilians, 2007, https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/car0907webwcover_0.pdf

³ Селека означава „съюз“ на езика санго, който заедно с френския е официален в ЦАР.

на Мишел Джотодиа. Привлечени от желание за плячка, към Селека се присъединяват и бойци от Чад и Судан. Смята се, че много важен фактор, който подхранва религиозното насилие и намесата на чуждестранни контингенти е наличието на богати залежи на злато и диаманти.⁴ Именно възможността за достъп до природните ресурси на ЦАР представлява основна мотивация за правителствата на Чад и Судан да осигуряват „доброволци“ за каузата на Селека. В последствие именно мините за злато и диаманти ще станат цел на всяка една офанзива и основен източник на приходи за всички въоръжени милиции. Селека в крайна сметка достига до 3000 души и съвсем скоро става ясно, че слабата и немотивирана армия на ЦАР ще има много сериозни проблеми с бунтовниците.⁵

Бързото настъпление на Селека е съпроводено с жестокост, характерна за почти всеки религиозно обоснован конфликт. Религиозни и етнически прочиствания на населени места, както и случаи на канибализъм стават почти ежедневие. В същото време престъпността достига до безпрецедентни равнища. Както и в предишни години, независими разбойнически групи безчинстват из цялата страна, възползвайки се от хаосът на войната. Пътищата и улиците са несигурно място където всеки един човек е застрашен от убийство, грабеж или отвлечане. Абсолютно никой не може да се чувства в безопасност, независимо от религията, която изповядва.

При тези условия международната общност прави твърде малко за намаляване на напрежението. Мироопазващата мисия на Икономическата общност на държавите от Централна Африка обикновено остава единствено свидетели на зверствата, които се извършват, а френското и американското правителство просто евакуират посолствата си като президента Оланд отказва каквато и да е помощ за своя африкански колега в Банги. В крайна сметка през март 2013 г. Селека превзема столицата след няколко дневни кървави сражения. Босизе е принуден да търси спасение в съседно Конго, а Джотодиа се обявява за новият президент на ЦАР.

⁴ Gold and diamonds feed Central African Republic's religious violence, 29.07.2014, <http://blogs.reuters.com/faithworld/2014/07/29/gold-and-diamonds-feed-central-african-republics-religious-violence/>

⁵ Who are Seleka?, 17.01.2013, <http://globalpublicsquare.blogs.cnn.com/2013/01/17/who-are-seleka/> Цифрата вероятно е доста по-голяма, но поради твърде рехавият и непостоянен характер на съюзите между различните фракции е трудно да бъде определено точно каква е силата на Селека.

Антибалака⁶

Антибалака се появява още през 90-те години на ХХ век. като обединение на различни християнски въоръжени милиции с цел защита на мастното население от престъпните банди. Така както и Селека, тази организация също не може да бъде разглеждана като единна структура с централизиран характер. Тя по-скоро представлява общност от различни формации, които действат напълно независимо една от друга, но се свързват от обща цел, а именно съпротива срещу Селека и мюсюлманските милиции. Членовете на Антибалака се набират основно от християнската общност, но не липсва и голям брой изповядващи анимизъм. След преврата и падането на Босизе от власт, голяма част от състава на правителствената армия също се присъединява към Антибалака.

Заради силно фрагментираният характер на коалицията, чиито разклонения действат по територията на цялата държава, става изключително трудно да се определи кой точно е отговорен за престъпленията, които извършват членовете на Антибалака. Едно обаче е ясно: техните действия са не по-малко жестоки от тези на Селека и чуждестранните бойци. Това, което започва като движение за самоотбрана, в крайна сметка се разраства до организация не познаваща границите на жестокостта. Разбира се от това най-много страдат мюсюлманите в ЦАР, които стават основен обект на отмъщение.

Текуща ситуация и перспективи

До началото на 2014 г. конфликтът между Селека и Антобалака достига апокалиптични размери. Реалната заплаха от геноцид принуждава международната общност да се намеси, както винаги *post factum*. Африканският съюз и ООН разполагат две мироопазващи мисии MISCO и MINUSCA, докато Франция допринася чрез операция „Сангари“ и военен контингент от 2000 души.

7

Неспособен да се справи с тежката икономическа криза, както и с въоръжения конфликт, който разкъсва страната, Джотодия подава оставка като президент. На

⁶ Предполага се, че името идва от думата „балака“, която на езика санго означава мачете или меч.

⁷ La France envoie 400 soldats supplémentaires en Centrafrique, 14.02.2014, <http://www.lefigaro.fr/international/2014/02/14/01003-20140214ARTFIG00377-la-france-envoie-des-renforts-en-centrafrique.php>

негово място временно застава Катрин Самба-Панза, която с подкрепата на международните мисии, успява да донесе със себе си относителна стабилност. Въпреки, че новото правителство така и не успява да установи ефективен контрол върху цялата територия, а сблъсъците между Селека и Антибалака продължават, все пак интегритета на армията бива частично възстановен. Факт, който дава надежди за положителна промяна и възможност за възстановяване на върховенството на закона.

В началото на 2016 г. при относително спокойствие са проведени президентски и парламентарни избори. По напълно демократичен път е избран нов парламент и независим президент: Фустен-Аршанж Туадера - популярният бивш министър-председател под чието управление са възстановени заплатите на държавните служители.

Предизвикателствата пред новия държавен глава са огромни. Макар и чрез помощта на френските военни, правителството да има власт върху всички големи градове на юг, все пак провинцията до голяма степен остава в ръцете на Селека и Антибалака. В тези области където дори има наложени и форми на данъчно облагане, въоръжените групи практически имат тотален контрол.

За да бъде задачата на Туадера дори още по-трудна, малко след неговото встъпване в длъжност през пролетта, френското правителство обявява, че до края на годината ще прекрати своята мисия и ще изтегли напълно своя контингент, оставяйки едва 300 души на терен.⁸ Това означава, че управлението в Банги ще трябва да поддържа стабилността на големите градове без френска помощ, както и че ще бъде напълно уязвимо срещу евентуални бунтовнически офанзиви. От тази позиция би било изключително трудно за Туадера да уговори поне примирие между Селека и Антибалака, което да даде някакви надежди за стартиране на помирителен процес.

Единствено спирането на военните действия и възстановяването на държавността по цялата територия може да даде шанс и за съживяване на колабиралата икономика на една от най-бедните държави в света. В това отношение международната общност като цяло остава твърде инертна. Големите играчи към настоящия момент просто остават твърде заети с конфликтите в Близкия Изток за да обръщат внимание на второстепенни кризи като тази в ЦАР, където залозите не са толкова големи. Дори бившата

⁸ France to end Central African Republic military mission in 2016, 30.03.2016, <http://www.france24.com/en/20160330-france-end-military-operations-central-african-republic>

метрополия, която е исторически най-силно обвързана с региона, проявява все по-слаб интерес заради своите собствени проблеми в Европа. Всичко това, съчетано с дълбокото религиозно, социално и икономическо разделение на обществото, води до логичното заключение, че омиротворителният процес в ЦАР ще бъде изключително дълъг и без обозрим край в близко бъдеще.

ДОБРЕ ДОШЛИ В ОБЪРКАНАТА И НЕЯСНА ПОЛИТИКА НА ТРЪМП КЪМ БЛИЗКИЯ ИЗТОК

В първите часове след напрегнатите избори в САЩ и обявяването на Доналд Тръмп за победител, заваляха поздравления от приятели и врагове на Вашингтон в Близкия изток.

Някои държави се надяват да започнат нова епоха в отношенията си със САЩ, други се опитват да продължат партньорствата си или да запазят диалога, въпреки взаимното недоверие.

Тръмп обеща да преобърне външната политика на Вашингтон, но предложенията на новия президент за Близкия изток досега са в най-добрия случай неясни, а в най-лошия противоречиви. За държавите в региона политиката на Тръмп може да предизвика сблъсък с най-сериозните проблеми, пред които са изправени. Все още е рано да се каже дали Доналд Тръмп наистина ще приложи обещанията и идеите си. Вече стана ясно, че някои от най-популистките му точки – налагането на забрана за мюсюлмани да пътуват и изграждането на стена по мексиканската граница – бяха премахнати от сайта на кампанията му. Ден след истерията около избора му, можем да погледнем с малко повече разсъдък към последните събития.

Това, че човек като Тръмп ще е новият президент на САЩ не е краят на света, а за съжаление част от тенденцията световните лидери да са крайни, арогантни, циници и егоцентрици. Явно ще живеем в такъв свят още няколко години и трябва да помислим как да разглеждаме бъдещите ходове.

[Могат да бъдат направени някои предположения.](#)

Тръмп често е изразявал уважението си към „мъжете на силата“, като лошите момчета от типа на Саддам Хюсеин и Муамар Кадафи. В последните си интервюта, той поздрави Китай за репресиите на площад Тянанмън през 1989 година, когато загиват над 2000 души. Тръмп също така критикува Михаил Горбачов за това, че е изгубил контрол върху Съветския съюз.

Американците са уморени държавата им да се занимава със световните проблеми, но вероятно е вече късно Вашингтон да се самоизолира. Най-малкото, събитията ще принудят американските политици да заемат позиции и отговорност. В сравнение с Клинтън и Обама, Тръмп е насочен повече към

американските интереси и вътрешните проблеми, отколкото да поддържа ролята на „световен полицаи“ или лидер на свободния свят.

Вероятно ще има все по-малко внимание към промотиране на демократичните ценности, по-малко натиск върху онези, които нарушават човешките права и много възможно орязване на чуждестранната помощ. Защитата на правата на жените също ще е по-трудна с мачистките виждания на новия президент относно жените.

Нещо, което е общо с Обама е съобразяването с желанието на американското общество за оттегляне на САЩ от военните ангажименти в Близкия изток.

Вашингтон ще опитва да се отърве от участието си, докато събитията не наложат отново активизиране на Белия дом. Тръмп, също така, ще е много по-готов от Клинтън или Обама да постигне сделка с Русия относно Сирия, виждайки Владимир Путин като „човек, борещ се срещу тероризма“. Какви позиции има Тръмп към някои от ангажиментите на САЩ в Близкия изток?

По време на своята кампания Доналд Тръмп постоянно преувеличаваше силите и способностите на Ислямска държава (ИД), въпреки големите загуби на групировката в Ирак и Сирия. САЩ „не побеждава“ във войната срещу джихадистите, а операцията за превземане на Мосул е „катастрофа“, казва Тръмп. Той често твърди, че ИД могат дори да навлязат в САЩ. И докато изобразяваше групировката в адски и апокалиптични размери, той обещавахе да я смаже.

Но Тръмп предоставя едва няколко подробности за това как ще направи това, защитавайки позицията си с това, че „не иска да предупреждава врага“. Въпреки категоричната му липса на опит във военната и разузнавателна, и дори външнополитическа дейност, той твърди, че знае повече за Ислямска държава от генералите, които водят военните действия.

Докато изобразява себе си като единственият американски лидер, способен да смаже Ислямска държава, в същото време Тръмп обещава изолационистка военна политика в Близкия изток. Заявява, че трябва да бъде намалено присъствието на американски сили в Близкия изток, но че ще трябва десетки хиляди войници срещу Ислямска държава. По отношение на Сирия, Тръмп е също така объркан в посланията си.

На първо време той отказва категорично интервенция в Сирия, с което продължава реално политиката на Обама за седене встрани от гражданската война в Сирия. В името на борбата с Ислямска държава, Тръмп заяви, че „макар

и сирийският президент Башар Асад да не е приятел, той се сражава срещу Ислямска държава“.

Разбира се, Тръмп не споменава и дума за ставащото в Алепо и факта, че Асад има за приоритет разбиването на опозиционните сили.

Макар да застава срещу интервенция в Сирия, Доналд Тръмп защитава идеята за създаване на т.нар. сигурни зони за цивилните в страната – райони, които по презумпция ще бъдат отбранявани от американски сили или техни съюзници. Избраният за вицепрезидент от Тръмп, Майк Пенс, е малко по-краен. Той иска по-агресивна политика за Сирия, които да включва установяване на зони забранени за полети, сигурни зони и дори удари по сирийското правителство. Макар Тръмп да заяви по-късно, че подобен план не е обсъждан, във въздуха остана неяснота, която ще предизвиква коментари и спекулации. Както в случая с Джордж Буш, Тръмп също е зависим от съветниците си и често те са в основата на най-противоречивите решения.

Въпреки всичко, при новините за избора на Тръмп, поддръжници на Асад разпространиха колажи с включени снимки на Путин, Асад и Тръмп. Ако Тръмп наистина подходи топло с Русия, която подкрепя правителството в Сирия, Дамаск и Москва ще виждат все по-малко причини да подновят преговорите със сирийските бунтовници при условие, че липсва натиск от Вашингтон. Миналата година, милиардерът заяви, че ядрената сделка с Иран, която се счита за един от успехите на администрацията на Обама, е „една от най-лошите сделки, сключвани някога от някоя държава в историята“ и обеща да я прекрати, след като влезе в длъжност.

Една от първите реакции в Близкия изток по отношение на Тръмп, дойде от Персийския залив. Тамошните арабски държави се надяват на новия президент заради позициите му относно Иран. Иран, от своя страна, се надява на Тръмп заради неговата идея за изтегляне на американските сили от Близкия изток. Изказванията относно сделката, обаче, предизвикват коментари.

Техеран отговори бързо, като иранският президент Хасан Рухани заяви, че следващият му американски колега няма властта да прекрати сделката. Иранският външен министър, Мохаммад Зариф, призова Тръмп да се придържа към условията на споразумението. Именно тази сделка вдигна санкциите върху Ислямската република в замяна на ограничаване на ядрената програма. Въпреки всичко и заплахите, които сипе, позицията на Тръмп остава неясна към момента. Наскоро обяви, че ще предоговори сделката, за да я „направи по-добра за САЩ“.

Неговата враждебност към Иран и публичната крайна линия, която следва, може да омекне покрай Русия, ако новият президент се придържа в близост до Кремъл.

В засилване на ролята си в Близкия изток, Русия се сближи много с Иран и е в добра позиция да бъде в ролята на посредник. Междувременно, палестинският президент Махмуд Абас заяви, че се надява Тръмп да работи в името на мира между Израел и палестинците и установяването на палестинска държава. Този въпрос може би ще е един от най-тягостните във външната политика на новия американски президент.

Милиардерът разговаря по телефона с израелския премиер Бенямин Нетаняху още в първите часове след изборните резултати, като го покани във Вашингтон „при първа възможност“. Самият Нетаняху изрази задоволството си от избора на Тръмп, а израелският националист и министър на образованието, Нафтали Бенет, директно заяви, че „с идеята за палестинска държава е свършено“. За разлика от обтегнатите отношения на Обама с Израел, Тръмп беше обявен за „близък приятел на Израел“ от политическия елит в Тел Авив. Тръмп спечели приятели в Израел, когато заяви, че ще премести посолството на САЩ от Тел Авив в оспорвания град Йерусалим – много краен ход, който де факто ще представлява признаване от страна на САЩ на Йерусалим за столица на Израел, което е директен удар по палестинците, които също претендират за града.

Доналд Тръмп ще има възможност да поднови (или не) раздробените връзки с Турция, в чиито пролуки се намества все по-сериозно Москва.

Анкара е главен съюзник в коалицията срещу Ислямска държава и партньор в НАТО. Връзките между турската и американската страна бяха засегнати заради подкрепата на САЩ за кюрдските бунтовници в Сирия и опита за преврат през юли тази година, за който Анкара обвинява Щатите. Докато тече планираната от САЩ и Турция офанзива срещу „столицата“ на Ислямска държава град Ар Ракка, за турския политически елит е все по-трудно да се доверява на американските си колеги.

Поздравявайки Тръмп, турският външен министър Мевлют Чавушоулу заяви, че се надява на „подновяване на стратегическото сътрудничество със САЩ, основано на доверие“. Освен всичко друго, премиерът Бенали Йълдъръм призова Тръмп да екстрадира Фетхулах Гюлен – базираният в Пенсилвания проповедник, който Анкара сочи за основен подбудител на неуспешния преврат в Турция.

Но Докато Доналд Тръмп поздрави турския президент Ердоган за репресиите след опита за преврат – нещо, което беше широко осъдено по света – анти-

ислямската реторика на новия американски президент може да представлява проблем за разговорите с ислямистката партия на турския президент.

Тръмп е бизнесмен. Той няма никаква представа от външна политика и от реалностите на терен в Близкия изток. По време на кампанията си, Тръмп показва хаотичност и неясни послания, и е нормално да смятаме, че едва ли ще се вкара в релси, щом встъпи в длъжност.

Но все пак, остава надеждата, че длъжността ще промени човека. Ако това не се случи, последствията могат да са твърде ужасни, за да бъдат предвидени.

Първоначално публикувано в Actualno.com